

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(повне найменування вищого навчального закладу)
Кафедра Українознавства

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Історія українського державотворення

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність усі спеціальності
(код і назва спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) _____
(назва спеціалізації)

інститут, факультет Економіко - гуманітарний інститут, гуманітарний факультет
(назва інституту, факультету)

мова навчання українська

2020 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: **Національний університет «Запорізька політехніка»**
(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: канд. іст. наук, доц. Чумаченко О. А.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою інституту, факультету, методичною радою

“ ____ ” _____ 2020 року, протокол №

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Історія українського державотворення» складена на підставі освітньо-професійних програм вищої освіти за відповідними напрямками підготовки

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості розвитку українського державотворення в контексті світового розвитку.

Міждисциплінарні зв'язки: всесвітня історія, історія України, історія української державності, спеціальні історичні дисципліни, політологія.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Історія українського державотворення від перших протодержав в Україні до середини XVII ст.
2. Історія українського державотворення XVII – поч. XX ст.
3. Українська державність першої пол. XX ст.
4. Українське державотворення другої. пол. XX - поч. XXI ст.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Дати студентам знання з історії українського державотворення, зосередившись на найбільш актуальних проблемах:

- подати наукову періодизацію історії української державності;
- охарактеризувати риси основних періодів української історії, їхні особливості, визначальні події та явища в кожному з них;
- узагальнити досвід національного державотворення, традиції української державності;
- показати значення боротьби українського народу за її відродження та збереження;
- розкрити історію соціально-економічних та суспільно-політичних процесів в Україні;
- проаналізувати основні етапи українського національно-визвольного руху, його конкретний зміст і організаційні форми;
- визначити роль і місце в українській історії видатних історичних осіб.

1.2. Завдання вивчення дисципліни

- розуміти місце і роль держави в структурі людської життєдіяльності;
- вивчити досвід поколінь та історичні уроки розвитку суспільства, людини, держави;
- формувати всебічно і гармонійно розвинену особистість, людину, що органічно поєднує в собі духовне багатство, моральну чистоту і фізичну досконалість;
- сприяти виробленню високих гуманістичних ідеалів, морально-етичних та естетичних критеріїв і принципів життєдіяльності;
- розуміти цінність і необхідність збереження державотворчих здобутків людства.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні отримати, у результаті вивчення навчальної дисципліни:

загальні компетентності: аналізувати й узагальнювати історичний матеріал у певній системі, оцінювати найважливіші події та явища української історії в контексті світової історії; знаходити і критично аналізувати потрібну інформацію з минулої та сучасної історії України; застосовувати набуті знання у повсякденній діяльності; прогнозувати суспільні процеси сучасності; змістовно і послідовно аналізувати основні державотворчі періоди; самостійно робити висновки й узагальнення державотворчих проблем; використовувати набуті знання, вміння та навички в обраній за фахом практичній роботі.

фахові компетентності здатність упроваджувати знання про українське державотворення до євроінтеграційних процесів; здатність розвивати логічну діяльність у формуванні креативного мислення; здатність застосовувати знання особливостей українського державотворення в процесі подальшого формування сучасного європейського менталітету.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Витоки українського державотворення.

Розвиток Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.

Змістовий модуль 2.

Українські землі у складі Литви та Польщі (XIV – початку XVII ст.)

Національно-визвольна боротьба за Українську державу (друга половина XVII–XVIII ст.)

Змістовий модуль 3.

Державотворчі процеси першої пол. XX ст.

Змістовий модуль 4.

Українське державотворення другої пол. XX ст.

Україна в умовах нових соціально-політичних реалій (90–ті роки XX – початок XXI ст.)

3. Рекомендована література

Базова:

1. Горелов М. Є. Держава і цивілізація в історії України / М. Є. Горелов, О. П. Моця, О. О. Рафальський ; НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса, Ін-т археології. - К. : ЕКО-ПРОДАКШН, 2009. - 879с.
2. Дещинський Л. Є. Історія України та її державності. Курс лекцій: навчальний посібник /Л. Є. Дещинський, С. В. Терський, І. Я. Хома, В. М. Тарабан, Р. Д. Зінкевич, Я. Я. Денісов, І. О. Гаврилів, І. В. Буковський, А. Я. Нагірняк. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. – 476 с.
3. Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять/ [за заг.ред. В.М. Литвина]. – К.: 2006. – 460 с.
4. Історія української державності / Малик Я., Вол Б., Чуприна В. – Львів: Світ, 1995. – 248 с.
5. Крупніе Л. О. Історія України: формування етносів, нації, державності / Л.О. Крупнік. – К.2009. – 216 с.
6. Червінський В. І. Історія України. Джерельний літопис / В. І. Червінський, М. І. Обушний. - 3-тє вид., перероб. й допов. - Київ : Україна, 2016. - 895 с. : карти, табл., фот.

Допоміжна:

1. Адміністративне право і процес УНР в екзилі: невідома правнича спадщина України / [уклад.: Гриценко І. С. та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Гриценка Івана Сергійовича. - Репр. вид. - Київ : Дакор, 2015. - 498 с.
2. Бойко І. Й. Органи влади і право в Галичині у складі Польського Королівства (1349-1569 рр.): монографія / І. Й. Бойко ; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. - Л. : ЛНУ ім. І.Франка, 2009. - 628 с.
3. Декларація про державний суверенітет України. Історія прийняття, документи, свідчення / Асоц. нар. депутатів України ; [ред.: Яків Зайко (відп. ред.) та ін.]. - Житомир : Рута, 2010. – 865 с.
4. Діячі Української Центральної Ради: бібліогр. довідник / В. Ф. Верстюк, Т. С. Осташко ; НАН України, Укр. міжнар. ком. з питань науки і культури. - К. : [б.в.], 1998. - 255 с.
5. Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол. В.Я. Тацій (голова редкол.), О.В. Петришин (відпр. секретар), Ю.Г. Барабаш та інш.; Нац. акад. прав. наук України – 2-ге вид., переробл. і допов. – Х.: Право, 2011. – 1128 с.
6. Котляр М. Ф. Історія України в особах. Давньоруська держава / М. Ф. Котляр. - К. : Україна, 1996. - 240 с.
7. Луняк Є. Минущина України в романтичних історіях / Є. Луняк. - К. : Книга, 2011. - 708 с.

8. Нагорний Є. В. Становлення та розвиток інституту громадянства України (1917-2007 рр.): монографія / Є. В. Нагорний. - Київ : Інститут законодавства Верховної Ради України, 2015. - 186 с.
9. "Пакти і Конституції" Української козацької держави: до 300-річчя укладення / Нац. акад. наук України, Ін-т історії України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Держ. арх. служба України, Центр. держ. іст. арх., м. Київ ; [відп. ред. В. А. Смолій ; упоряд.: М. С. Трофимук, Т. В. Чухліб]. - Вид. факс. - Л. : Світ, 2011. - 440 с.
10. Пиріг Р. Я. Українська гетьманська держава 1918 року: іст. нариси / Руслан Пиріг ; Нац. акад. наук України, Ін-т історії України. - К. : Ін-т історії України НАН України, 2011. - 336 с.
11. Рух опору в Україні: 1960-1990: енциклопедичний довідник / Осип Зінкевич [та ін.] ; гол. ред. Осип Зінкевич ; Музей-архів і документаційний центр укр. самвидаву при вид-ві "Смолоскип". - К. : Смолоскип, 2010. - 804 с.
12. Слабченко Є. А. Дипломатична історія України / Є. А. Слабченко ; упоряд. Ірина Матяш. - Київ : Кліо, 2016. - 493 с.
13. Смолій В. А. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.) / В. А. Смолій, В. С. Степанков. - К. : Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2009. - 447 с.
14. Тисяча років української суспільно-політичної думки: у 9 т. / голова ред. кол., наук. ред. Т. Гунчак. - К. : Дніпро, 2001 .
15. Україна: герби та прапори / [авт. проекту та упоряд.: В. Г. Кисляк, О. А. Нескоромний ; редкол.: Ю. С. Ганжуров та ін.]. - К. : Парламент. вид-во, 2010. - 451 с.
16. Україна: політична історія. XX - початок XXI століття / В. Баран [та ін.] ; ред. В. А. Смолій, Ю. А. Левенець ; Нац. акад. наук України, Ін-т історії України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса. - К. : Парламентське видавництво, 2007. - 1028 с.
17. Українки в історії / С. Андрусів [та ін.] ; ред. В. Борисенко. - К. : Либідь, 2004. - 326 с.
18. Шевчук В. Козацька держава : етюди до історії українського державотворення / В. Шевчук. - К. : Абрис, 1995. - 392 с.
19. Шкільник М. Україна у боротьбі за державність в 1917-1921 рр.: спомини і роздуми / Михайло Шкільник ; упоряд., [авт. вступ. ст.] Владислав Верстюк. - Київ : Кліо, 2016. - 511 с.
- Шудря М. Лицарі булави: розповіді про укр. гетьманів / Микола Шудря. - Київ : Велес, 2015. - 236 с.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни: визначати головні етапи та стадії, умови функціонування української держави; найважливіші події, явища, персоналії українського державотворення; історичні форми розвитку України; аналізувати літературу з історії українського державотворення; дискутувати з проблемних, суперечливих питань українського державотворчого процесу; застосовувати знання з історії Української держави в процесі розв'язання професійних завдань, здобуття практичних навичок для оцінки поточних державотворчих процесів та явищ.

5. Засоби та критерії оцінювання успішності навчання:

тестування з кожного змістовного модулю;
два рубіжних контролю.